

Convention on the Elimination of All forms of Discrimination against Women (CEDAW)

به‌یمانامه‌ی له‌ناوبردنی هه‌موو چه‌شنه هه‌لاواردنیک دژبه ژنان

ده‌وله‌تانی ئەندامی ئەم پیماننامەیه،

بەسەرئنجدان له‌وه‌ی که به‌رنامە‌ی نەتە‌وه‌ یه‌گرت‌وت‌وه‌کان جاریکی دیکه‌ش جه‌خت له‌سه‌ر باوه‌ری خۆی به‌ مافه‌سه‌ره‌تاییه‌کانی مرۆف، به‌ که‌رامه‌ت و بایه‌خی هه‌ر ئینسانیکی تاکه‌که‌س، به‌ مافی یه‌کسان بۆ پیاوان و ژنان ده‌کات،

بەسەرئنجدان له‌وه‌ی که جارینامە‌ی مافی مرۆف جه‌خت له‌سه‌ر سه‌ره‌تای نار‌ه‌وا‌بوونی هه‌لا‌واردن ده‌کات و راده‌گه‌یه‌نی‌ت که هه‌موو مرۆفیک به‌که‌رامه‌ت و مافی یه‌کسانه‌وه‌و به‌ ئازادی له‌دایکه‌ده‌بی‌ت و هه‌موو که‌سیک بۆی هه‌یه‌ له‌ هه‌موو مافه‌کان و ئازادیه‌کانی که له‌ پیماننامه‌که‌دا هات‌وه‌، به‌بێ هیچ جیا‌وازیه‌کو له‌وانه‌ش جیا‌وازی‌بوون له‌سه‌ر بناغه‌ی جنس به‌هره‌مه‌ندی‌ت،

بەسەرئنجدان له‌وه‌ی که ولاتانی گری‌دراو به‌ بریارنامه‌کانی مافی مرۆف ئەرکی سه‌رشانیانه‌ که مافی یه‌کسان بۆ ژنان و پیاوان دابین بکەن بۆ ئە‌وه‌ی له‌ هه‌موو مافه‌ ئابووری، کۆمه‌لایه‌تی، مه‌ده‌نی و سیاسیه‌کان به‌هره‌مه‌ندین،

به‌ر‌ه‌چا‌وک‌ردنی ئه‌وه‌ پیماننامه‌ نی‌ونه‌ته‌وه‌ییانه‌ی که له‌ژێر چا‌وه‌دی‌ری نەت‌ه‌وه‌ یه‌گرت‌وت‌وه‌کان و نا‌وه‌نده‌ پ‌سپۆره‌کانیدا بۆ پ‌یش‌خ‌ستنی یه‌کسانی ماف له‌نی‌وان ژنان و پیاوان گه‌له‌که‌راوه‌،

هه‌روه‌ها به‌سەرئنجدانی بریارنامه‌کان، بانگه‌وازه‌کان و راسپ‌یری په‌سند‌کراو له‌لایه‌ن نەت‌ه‌وه‌ یه‌گرت‌وت‌وه‌کان و نا‌وه‌نده‌ پ‌سپۆره‌کانی بۆ به‌ره‌و‌پ‌یش‌بردنی یه‌کسانی مافی پیاوان و ژنان،

نیگه‌ران له‌وه‌ی که سه‌ره‌رای ئەم به‌لگه‌نامه‌ جو‌را‌وجۆ‌رانه‌ هه‌لا‌واردنی به‌رب‌لا‌و دژبه‌ژنان ه‌یش‌تاش هه‌ر به‌رده‌وامه‌،

به‌وه‌بیره‌یتانه‌وه‌ی ئە‌وه‌ی که هه‌لا‌واردن دژبه‌ ژنان پ‌یش‌یل‌کردنی سه‌ره‌تا‌کانی یه‌کسانی ماف و ر‌یزگرتن له‌ که‌رامه‌تی ئینسانه‌، کۆسپیکه‌ له‌سه‌ر ر‌یگای به‌ش‌داریکردنی ژنان، شانبه‌شانی پیاوان له‌ ژبانی سیاسی، کۆمه‌لایه‌تی، ئابووری و فه‌ره‌ه‌نگیدا له‌ ولاته‌که‌یان، ر‌یگاده‌گری‌ت له‌ گه‌شه‌کردنی به‌ختیاری کۆمه‌لگاو بنه‌ماله‌و هه‌روه‌ها ئاسته‌نگ ده‌خاته‌سه‌ر ر‌یگای ژنان که به‌هۆی ئە‌وانه‌وه‌ ناتوانن پ‌را‌وپ‌ر و به‌هه‌موو تواناییه‌کانیانه‌وه‌ له‌ خزمه‌تی ولاته‌که‌یان و مرۆفایه‌تیدابن،

به‌نیگه‌رانی له‌وه‌ی که له‌کاتی هه‌ژاریدا ئە‌وه‌ ژنه‌ که به‌که‌مترین راده‌ ده‌ستی ده‌گات به‌ بژیوی، ته‌ندروستی، خ‌ویندن و ف‌یربوون، خ‌ۆئاماده‌کردن و ده‌رفه‌ت بۆکارکردن و هه‌روه‌ها پ‌یدا‌ویستی دیکه‌،

به‌هاتنه‌سه‌ر ئە‌وه‌با‌وه‌ر‌ه‌ی که دامه‌زاندنی سیسته‌میکی نویی ئابووری نی‌ونه‌ته‌وه‌یی له‌سه‌ر بناغه‌ی یه‌کسانی و دادپه‌روه‌ری به‌ شی‌وه‌یه‌کی زۆر به‌ر‌چا‌و یارمه‌تی

بەرھەڵبەشچوونى یەكسانی نیوان ژنان و پیاوان دەدات، بەسوربوون لەسەر ئەوێ كە خاشەبەركردنى ئاپارتاید، ھەموو شیوەكانى رەگەزپەرستى، ھەلاوردنى رەگەزى، كۆلۆنیالیسم، كۆلۆنیالیسمى نوێ، دەستدریژی، داگیرکردن لەلایەن بیگانەو و خۆزلكردن و دەستبەردان لەكاروبارى ناوخۆى ولاتاندا بۆ داينکردنى پراوپرى مافەكانى پیاوان و ژنان ئیجگار پيوستە، بەداكۆكیكردن لەوێ كە پتەوكردنى ئاسایش و ئاشتی نیونەتەوێ، خاوكردنەوێ بارگرزى نیونەتەوێبیەكان، چەكدامالینی گشتى و یەكجارەكى، بەتایبەت چەكدامالینی ئەتۆمى لەژێر چاوەدیرى توندوتۆل و كارامەى نیونەتەوێ، داكۆكى لەسەرەتاكانى دادپەرەوێ، بەرابەرى و بەرژەوێدوى دوولایەنە لەپەيوەندى نیوان ولاتانداو داينکردنى مافى چارەى خۆنووسین و سەربەخۆی گەلانى ژێردەسەلاتى كۆلۆنیالى و داگیركەرانى بیگانە، ھەرەھا ریزگرتن لە دەسەلاتداری میلی و تەواوتى خاك، پالیپۆنەرى گەشەى كۆمەلایەتى و ئاوەدانى و لەئاكامدا یاریدەدەرى بەدیھیتانى یەكسانی نیوان پیاوان و ژنانە بەتەواوى، بەھاتنەسەر ئەو باوەرەى كە ئاوەدانبوونەوێ تەواو و پراوپرى ھەر ولاتىك، خۆشبەزى جیھان و ئامانجى ئاشتی پيوستى بە زۆرتى بەشداری ژنانە لەھەلومەرجى یەكساندا لەگەل پیاوان و لەھەموو بواریكاندا، بەو بیھیتانەوێ ئەوێ كە ژنان بەرادەییەكى ئیجگار زۆر یاریدەدەرى خۆشبەزى بنەمالە و گەشەكردنى كۆمەلن، ھەرچەند بەتەواویش بەرەسمى نەناسراو، گرینگبوونى كۆمەلایەتى دایكایەتى و دەورى دایكو باوك لەبنەمالە و لەبەخۆكردنى منالاندا، ھەرەھا بەئاگادارى لەوێ كە دەورى ژنان لەمندالبووندا نابى بكریتە بناغەىەك بۆ ھەلاوردن بەلكو ئەوێ كە بەخۆكردنى مندال پيوستى بەدابەشكردنى بەرپرسيارىیە لەنیوان پیاوان، ژنان و كۆمەلكادا بەگشتى، بەھۆشیاربوون لەوێ كە ئالوگۆر لە رۆلى نەرىتى پیاوان و ھەرەھا رۆلى ژنان لەكۆمەلگا و لەبنەمالەدا بۆگەیشتن بە یەكسانی تەواوى ژنان و پیاوان پيوستە، شیلگىر لەبەرپۆچوونى ئەو سەرەتایانەى لە «بەیماننامەى لەناوبردنى ھەموو چەشنە ھەلاوردنیک دژبە ژنان» دا گونجیندراو و ھەر بەومەبەستەو بۆ پەسندكردنى ئەو ھەنگاوانەى كە پيوستە بۆنەھیشتنى ھەموو چەشنە ھەلاوردنیک و بەھەر شیوەیەك ھەلبگیرین، دەولەتانی ئەندام لەسەر ئەمانەى خوارەو ریکكەوتوون:

بەشى یەكەم

بەرگەى 1

مەبەستى ئەم پەیماننامەى ئیستا لە دەستەواژەى «ھەلاوردن دژبە ژنان» بەمانای ھەر چەشنە جیاوازدانان، دەرھاویشتن یان دانانى سنوورە لەسەر بناغەى جنس كە

ئاکامەكەى و يان مەبەستەكەى لاوازکردن يان پوچەلكردنەوھى جەختکردن، بەھرمەندببون يان ئەنجامدانىھەتى لەلايەن ژنانەوھ - بەبى رەچاوكردنى ئەوھى كە ھاوسەردارە يان نە، لەسەر بناغەى يەكسانى ژن و پياو، مافى مرؤف و ئازادىھ بنەرەتتەكان لەبوارى سياسى، ئابوورى، فەرھەنگى، مەدەنى و يان ھەر بوارىكى دىكەدا،

بەرگەى 2

دەولەتانی ئەندام ھەموو چەشنە ھەلاواردنىك دژبە ژنان لەھەر شىوھىھەك بى، مەحكوم دەكەن و يەكدەنگ بەھەموو شىوھىھەكى گونجاو و بەبى وەدواخستن سياسەتتەك پەپرەو دەكەن بۆ بنبرکردنى ھەلاواردن دژبە ژنان و بۆ ئەم ئامانجە بەئەركى خۆيانى دادەنن كە:

ئا - سەرەتای يەكسانى نىوان پياوان و ژنان لە دەستوورى و لاتدا يان لە ياساكانى دىكەدا بەبى پيوست، ئەگەر ھەتا ئىستا نەكرائىت، بگونجىنن بۆئەوھى لەرېگای ياساو بەھەر شىوھىھەكى دىكە دلنایى بدريت بۆ بەرپوھبردنى ئەم سەرەتایە بەكردەوھ؛
ب - پەسندکردنى ياسای پيوست و ھەنگاوەكانى دىكە و لەوانە ئەگەر پيوست بىت سزادان و قەدەغەکردنى ھەموو چەشنە ھەلاواردنىك دژ بە ژنان؛
پ - دامەزراندنى پارىزگارى ياسایى لە مافەكانى ژنان لەسەر بناغەىھەكى يەكسان لەگەل پياواندا و دلنایکردن بۆ پاراستنى كارىگەرەنەى ژنان دژبە ھەرچەشنە كردهوھىھەكى ھەلاواردن ئامىز بەھۆى دادگای لىھاتووى سەرانسەرى و لات و دام و دەزگا گشتىھەكانى دىكەوھ؛

ت - خۆپاراستن لە ھەر چەشنە رەفتارىك يان ھەنگاوى ھەلاواردن ئامىز دژبە ژنان و دلنایکردن لەوھى كە دەسەلات و دامەزراوھ دەولەتتەكان شانەبەشانى ئەم ئەركانە دەچنە پىشەوھ؛

ج - ھەلگرتنى ھەموو ھەنگاوىكى پيوست بۆ بنبرکردنى ھەلاواردن دژبە ژنان لەلايەن ھەر تاكەكەس، رېكخراوھ و يان كۆمپانىياھەكەوھ بى؛
چ - ھەلگرتنى ھەموو ھەنگاوىكى پيوست و لەوانە دانانى ياسا بۆ گۆرین يان نەھىشتنى ئەو ياساو بریارو دابونەريتەنەو يان ئەو كردهوانەى كە ھەلاواردنى دژبە ژنانىان تىدايە؛

ح - ھەلۆھەشاندنەوھى ھەموو بریارىكى سزادان لە و لاتدا كە ھەلاواردنى دژبە ژنانىان تىدايە،

بەرگەى 3

ولاتانى ئەندام دەبى لەھەموو بوارەكان، بەتايبەت بوارە سياسى، كۆمەلايەتى، ئابوورى و فەرھەنگىھەكاندا ھەنگاوى گونجاو، لەوانە ھەنگاوى ياسادانەرانە ھەلگرن بۆ دەستەبەركردنى گەشەى تەواو و پىشكەوتنى ژنان بەمەبەستى مسۆگەرکردنى

به‌کاره‌ینان و به‌هره‌مه‌ندبوونیان له مافه‌کانی مرؤف و ئازادیه بنه‌ره‌تیه‌کان له‌سه‌ر بناغه‌یه‌کی یه‌کسان له‌گه‌ل پیاوان،

برگه‌ی 4

1- هیئانه‌کایه‌ی چاره‌سه‌ری کاتی و تاییه‌تی له‌لایه‌ن و لاتانی ئەندامه‌وه بۆ به‌کرده‌وه خیراکردنی یه‌کسانی نیوان پیاوان و ژنان به‌ به‌راورد له‌گه‌ل ئەم په‌یمانامه‌یه، نابج وه‌کوو هه‌لاو‌اردنیک بکه‌و‌یتته‌به‌رچاو. هه‌روه‌ها ناشییت به‌هیچ چه‌شنیک ئەنجامه‌که‌ی ئەوه‌بیته‌ که له‌گه‌ل خۆیدا هیشتنه‌وه‌ی شیوه‌ی جیاوازی ناب‌ه‌رابه‌ر به‌دی‌بیته‌ت؛ ئەم هه‌نگاوانه هه‌رکه ئامانجی یه‌کسانی ده‌رفه‌ت و ره‌فتار به‌دیته‌ت ده‌بی هه‌لبوه‌شینه‌ریته‌وه،

2- هیئانه‌کایه‌ی چاره‌سه‌ری تاییه‌تی له‌دوو‌تویی ئەو هه‌نگاوانه‌ی له‌لایه‌ن و لاتانی ئەندامه‌وه له‌م په‌یمانامه‌یه‌دا هاتوون و ئامانجیان به‌رگریکردنه له‌ دایکایه‌تی، نابج به هه‌نگاو بۆ هه‌لاو‌اردن دابنرین،

برگه‌ی 5

ولاتانی ئەندام ده‌بی هه‌موو هه‌نگاوێکی گونجاو هه‌لگرن بۆ:

ئا - گۆرینی ئاکاره کۆمه‌لایه‌تی و فه‌ره‌ه‌نگیه‌کانی پیاوان و ژنان له پیناوی نه‌ه‌یشتنی پیشداوه‌ری و داب‌ونه‌ریت و هه‌موو ئەو ئاکارانه‌ی که له‌سه‌ر بناغه‌ی نزم‌تیروانین و یان به‌رزتیروانینی یه‌کیک له جنسه‌کانه‌و یان به‌نموونه‌یی‌کردنی رۆلی ژنان و پیاوان دامه‌زراون؛

ب - دلنیابوون له‌وه‌ی که په‌روه‌رده‌ی بنه‌ماله‌ تیگه‌یشتنیکی باشتر له‌ دایکایه‌تی ده‌گریته‌وه که ده‌بیته‌ کرده‌وه‌یه‌کی کۆمه‌لایه‌تی و ناسینی به‌رپرسایتی هاو‌به‌شی پیاوان و ژنان له به‌خێوکردن و گه‌شه‌کردنی منداله‌کانیان. ئەمه‌ش ئەو تیگه‌یشتنه‌ دینیت که به‌رژوه‌ندی مندالان له هه‌موو بواریکدا له‌سه‌رووی هه‌موو شته‌یه‌که‌وه ده‌بیته‌ت؛

برگه‌ی 6

ولاتانی ئەندام هه‌موو هه‌نگاوێکی شیوا، له‌دوو‌تویی یاسادانان هه‌لده‌گرن بۆ له‌ناو‌بردنی هه‌موو شیوه‌کانی کرین و فرۆشتنی ژنان و هه‌روه‌ها که‌لکی ئاوه‌ژوو‌ه‌رگرتن 4 له له‌شفرۆشی ژنان،

به‌شی دووه‌هه‌م

برگه‌ی 7

ولاتانی ئەندام هه‌موو هه‌نگاوێکی شیوا بۆ نه‌ه‌یشتنی هه‌لاو‌اردن له‌دژی ژنان له‌ژیانی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی ولاته‌که‌یان هه‌لده‌گرن و به‌تایبه‌ت ژنان دلنیا‌ده‌که‌ن له‌وه‌ی که له‌گه‌ل پیاواندا مافی یه‌کسانیان ئەبیته‌ له:

ئا - ده‌نگدان له‌هه‌موو هه‌لبژاردنه‌کان و راپرسیه‌ گه‌شته‌یه‌کاندا و هه‌روه‌ها مافی خۆپالاو‌تتیا‌ن ده‌بیته‌ له هه‌موو ئۆرگانه هه‌لبژێردراوه‌کاندا؛

ب. به‌شداریکردن له‌گه‌ل‌له‌کردنی سیاسه‌ته‌کانی ده‌وله‌تداو هه‌روه‌ها له‌ جیبه‌جیکردنیاندا، هه‌روه‌ها به‌ده‌سته‌وه‌گرتنی کاروباری ده‌وله‌تی و نه‌جامدانی هه‌موو ئه‌رکیکی ده‌وله‌تی له‌هه‌موو ئاستیکدا؛

پ. به‌شداریکردن له‌ریکخراوه‌نامیریه‌کان و ئه‌و کۆمه‌لانه‌ی به‌خه‌می ژبانی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی ولاته‌که‌وه‌ن؛

برگه‌ی 8

ولاتی ئه‌ندام هه‌موو هه‌نگاوێکی شیواو هه‌له‌گرن بۆ دلنیاکردنی ژنان له‌وه‌ی که‌ به‌مافی یه‌کسان له‌گه‌ل پیاوان و به‌بێ هیچ چه‌شنه هه‌لاواردنیک دهرفته‌یان ئه‌دریته‌ی بۆ نوینه‌رایه‌تیکردنی حکومه‌ته‌که‌ی خۆیان له‌ ئاستی نیونه‌ته‌وه‌بییداو بۆ به‌شداریکردن له‌ کاروباری ریکخراوه‌ نیونه‌ته‌وه‌بییه‌کاندا،

برگه‌ی 9

1- ولاتی ئه‌ندام ده‌بێ مافی یه‌کسان وه‌کوو پیاوان بدن به‌ژنان بۆ وه‌ده‌سته‌پێنان، گۆرین و یان هه‌یشتنه‌وه‌ی شارۆمه‌ندیته‌ی خۆیان. به‌تایبه‌ت ئه‌بێ دلنیاکریه‌ن که‌ نه‌هاوسه‌ریته‌ی له‌گه‌ل بیگانه‌یه‌کو نه‌ گۆرینی شارۆمه‌ندیته‌ی له‌لایه‌ن می‌رده‌وه‌ له‌کاتی هاوسه‌ریته‌یدا نابێ شارۆمه‌ندیته‌ی ژنه‌که‌ بگۆریت، بیکه‌ به‌که‌سیکی بیده‌وله‌ت و یان به‌زۆر شارۆمه‌ندیته‌ی می‌رده‌که‌ی به‌سه‌ردا بسه‌پینیت.

2- ولاتی ئه‌ندام ده‌بێ به‌ ره‌چاوکردنی شارۆمه‌ندیته‌ی منداڵه‌کانیان، مافی یه‌کسان له‌گه‌ل پیاوان بۆژنان ده‌سته‌به‌ر بکه‌ن.

به‌شنی سیه‌هه‌م

برگه‌ی 10

ولاتی ئه‌ندام ده‌بێ هه‌موو هه‌نگاوێکی شیواو بۆ نه‌هه‌یشتنی هه‌لاواردن له‌دژی ژنان هه‌له‌گرن بۆئه‌وه‌ی دلنیاکان بکه‌ن که‌ مافی یه‌کسانی وه‌ک پیاوانیان دهریته‌ی له‌بواری په‌روه‌رده‌او به‌تایبه‌ت بۆ دلنیاپیدان به‌وان له‌سه‌ر بناغه‌ی یه‌کسانی پیاوان و ژنان له‌: ئا. هه‌لومه‌رجی وه‌که‌یه‌ک بۆفیربوون له‌بواری پسپۆریتیدا که‌ رینگه‌خۆشکه‌رن بۆ په‌یداکردنی کار، ده‌ستراگه‌یشتن به‌ فیربوون و وه‌رگرتنی بروانامه‌ له‌ دام‌وده‌زگاکانی په‌روه‌رده‌ له‌هه‌موو ئاستیک چله‌ شارو چله‌گونده‌کان؛ ئه‌م یه‌کسانیه‌ ده‌بیته‌ له‌فیرکردنی پیش‌قوتابخانه، خویندنی گشتی، تیکنیکی، پسپۆریتی و په‌روه‌ده‌ی پیشه‌سازی بالاو هه‌روه‌ها له‌هه‌موو جوړه‌کانی فیرکردنی پسپۆرانه‌ ده‌سته‌به‌ر بکریته‌،

ب. ده‌ستراگه‌یشتن به‌هه‌مان خولی فیرکردن و خویندن، هه‌مان تاقیکردنه‌وه‌و ده‌سته‌ی مامۆستایان به‌هه‌مان ئاستی لیوه‌شاوه‌بییه‌وه‌ و جیوشوینی خویندنگای وه‌که‌یه‌ک به‌که‌ره‌سته‌و پیدایه‌ستی چوونیه‌ک له‌باری چۆنایه‌تیوه‌،

پ. بنبرکردنی هه‌رچه‌شنه‌ چه‌مکیکی نمونه‌یی سه‌باره‌ت به‌ رۆلی ژنان و پیاوان له‌هه‌موو ئاستیکداو له‌هه‌موو شیوه‌کانی فیرکردن له‌ریگای هاندان بۆ فیربوونی

شانبەشان و ھەروەھا جۆرەکانى دیکەى فيزکردن کە يارمەتیدەرن بۆ گەيشتن بەم مەبەستەو بەتایبەت بە چاوخشاندەنەو بەسەر دەقى کتیبەکان و بەرنامەى خویندنگەکان و ھەروەھا بەگونجاندى شيوازەکانى وانەگوتنەو (دەرسدان)، ت - ھەبوونی دەرفەتى يەكسان بۆ کەلک وەرگرتن لە دەرمالەى خویندکاران و ھەروەھا کۆمەكى دیکەى خویندن، ج - ھەبوونی دەرفەتى يەكسان بۆ سوود وەرگرتن لە بەرنامەکانى دريژەدان بەخویندن، لەوانە بەرنامەى خویندەوارکردنى گەرە سالان و بەتایبەت ئەو دەرفەتانەى ئامانجیان کەمکردنەو ھى ھەرچەشنە کەلتيكە و لەنيوان ژنان و پياواندا بەدیدهکریت، بەزوتريين کاتى گونجاو، چ - کەمکردنەو ھى رادەى دەستھەلگرتتى کچانى خویندکار لەخویندن و دارشتنى بەرنامە بۆ ئەو کچو ژنانەى کە پيشووخت خویندنگەيان بەجیھيشتووه، ح - دابینکردنى دەرفەتى يەكسان بۆ بەشداری چالاکانە لە وەرزشو رايهينانى جەستەبى، خ - دەستراگەيشتن بەزانيارى لەسەر رايهينانى تايبەت بۆ يارمەتيدان و دلنياکردن لەتەندروستى و خویشيزیەتى بنەمالەکان و لەوانە زانيارى و ئاموژگارى سەبارەت بە پلاندارپشتن بۆ مندالبون،

برگەى 11

1- ولاتانى ئەندام ھەموو ھەنگاويكى شياو بۆ نەهيشتنى ھەلاواردن لە دژى ژنان لەبوارى دابینکردنى کار ھەلەدەگرن بۆ دلنياکردن لە ھاومافى لەسەر بناغەى يەكسانى پياوان و ژنان و بەتايبەت:

ئا - مافى کارکردن وەکوو مافىكى بى ئەملاوئەولای ھەموو مرؤفيك؛

ب - مافى بەھرمەندبوون لە دەرفەتى وەك يەك لە بازارى کاردا، لەوانە بەکارهينانى پياوانەى يەكسان لەھەلبژاردندا بۆ دەستبەكاربوون،

پ - مافى ھەلبژاردنى سەربەست بۆ ھەرچەشنە کارو فرمانىك، مافى گەشەکردن، ھيمنايەتى لەسەرکارو ھەموو چەشنە دەرمالەو ھەلومەرچى خزمەتگوزارى و مافى بەشداریکردن لە خولى فيزکردنى پيشەبى و ديسانەو ھەلومەرچى فيزکردنەو و لەوانە فيزبوونی کارو رايهينانى پيشكەوتوى کارو فيزکردنى ناوبەناو و بەدواى يەكدا،

ت - مافى وەرگرتنى پارەى يەكسان لەوانە دەرمالە، رەفتارى يەكسان بە رەچاوكردنى ئەوکارانەى کە ھاوسەنگن و ھەروەھا رەفتارى يەكسان لەکاتى ھەلسەنگاندنى چۆنايەتى کارەكە،

ج - مافى دابینکردنى کۆمەلايەتى، بەتايبەت لەکاتى خانەنشینی، بيکاربوون، نەخوشى، کەمتوانايى و پيرى و جۆرەکانى دیکەى ناکارامەبى لەکارداو ھەروەھا مافى پشوو بەمووچە وەرگرتنەو،

چ - مافی پارێزگاری تەندروستی و ھیمنایەتی لەھەلومەرجی کارکردندا و لەوانە پاراستنی فرمانی ئاسایی مندالبوون،

2- بەمەبەستی پیشگرتن لە ھەلاواردنی دژبە ژنان لەسەر بناغەى ھاوسەریتى یان مندالبوون و بۆئەوھى بەشیوەیەکی کاریگەر مافی ئەوان بۆکارکردن دەستەبەر بکریت، ولاتانی ئەندام دەبێ ھەنگاوی شیواو ھەلگرن بۆ:

ئا - قەدەغەکردن و دانانی سزای یاسایی بۆ لەکاردەرکردنی ژنان بەھۆی دووگیانی و یان پشوو و ھەرگرتن بۆ مندالبوون و یان ھەلاواردن و دەرکردن لەسەر بناغەى ھاوسەریتى، ب - دابینکردنی مۆلەت لەکاتی مندالبووندا بەمووچەوھە یان بە دەرماڵەى کۆمەلایەتی ھاوسەنگ لەگەڵ ئەوھو بەبێ لەکیسچوونی کارەکەى پیشوویان و پلەى پیشکەوتن لەکارەکەو دەرماڵە کۆمەلایەتیەکانی،

پ - ھاندان بۆ دابینکردنی خزمەتگوزاری کۆمەلایەتی پێویست بۆ پشتگیری و باربەدانى دایکوباوک بەمەبەستی تیکەلکردنی ئەرکە بنەماڵەییەکانیان لەگەڵ بەرپرسیاریتی لەسەر کارو بەشداری لە ژيانى گشتیدا. بەتایبەت لەرینگای ھەولدان بۆ پیکھیتان و گەشەپیدانی تۆرپیک بۆ داموئەزگاگانى چاوەدێرى مندالان،

د - دابینکردنی پاراستنی تاییبەتی بۆژنان لەکاتی دووگیانیدا لەسەر ئەوکارانەى وا دەرکەوتووھە کە زیانبەخشن،

3- یاسای پارێزەر سەبارەت بەو بابەتانەى لەم بڕگەیدە ھاتوون دەبێ ناوبەناو و لەبەر تیشکی زانیاری تەکنیکی و زانستیانەدا پێداچوونەوھیان لەسەر بکریت و بەگوێرەى پێویست ھەلبوھشیتندریتەوھە و یان پەرەیان پێبدریت،

بڕگەى 12

1- ولاتانی ئەندام دەبێ ھەموو ھەنگاویکی پێویست ھەلگرن بۆ بنبرکردنی ھەلاواردن دژبە ژنان لەبوارى تەندروستی و چاوەدێرىدا. ئەمەش بەو مەبەستەى دلنایان کە لەسەر بناغەى یەكسانی نیوان ژنان و پیاوان دەستیان رابگات بە خزمەتگوزاریەکانی تەندروستی و چاوەدێرى و لەوانە ئەو خزمەتگوزاریانەى کە پەيوەستن بە پلاندارپشتنى مندالبوونەوھ،

2- بەبێ پیشگرتن لە ئەرکەکانی بەشى یەكەمى ئەم بڕگەى ولاتانی ئەندام دەبێ خزمەتگوزاری شایستە لەکاتی دووگیانی، مندالبوون و ماوھى پاش مندالبوونیشدا بۆ ژنان دەستەبەربکەن و بەپێى پێویست خزمەتکاری بەخۆراپى و ھەرۆھە خواردەمەنیش لەکاتی دووگیانی و شیرداندا بۆیان دابینکەن،

بڕگەى 13

ولاتانی ئەندام دەبێ ھەموو ھەنگاویکی پێویست ھەلگرن بۆ بنبرکردنی ھەلاواردن دژبە ژنان لەبوارەکانی دیکەى ژيانى ئابوورى و کۆمەلایەتیدا بەمەبەستی دابینکردنی مافی وەك بەك لەسەر بناغەى یەكسانی نیوان ژنان و پیاوان بەتاییبەتی:

ئا - مافی وەرگرتنى دەرمالەى خیزان،

ب - مافی وەرگرتنى وام لەبانک، بارمتەدانان و شیۆهکانى دیکەى متمانەى دارایی،

پ - مافی بەشداریکردن لە چالاکی بۆ شادراگرتنى لەش، وەرزش و ھەموو لایەنەکانى ژيانى فەرھەنگى،

برگەى 14

1- ولاتانى ئەندام دەبى ئەو گیروگرفته تايبەتیانە بدەنەبەر سەرنج کە ژنانى لادى لەگەلى بەرھەرورون و ئەو دەورە گرینگەى ئەم ژنانە دەیگیرن لەدریژھپیدان بە ژيانى ئابوورى بنەمالەو لەدووتویى کارى بىقەرەبوودا دەبى ھەموو ھەنگاویکی شیواو ھەلبگیریت بۆ دلنیابوون لە بەکارھیتانى بریارەکانى ئەم پەیماننامەى بە ژنانى لادى،

2- ولاتانى ئەندام دەبى ھەموو ھەنگاویکی شیواو ھەلگرن بۆ بنبرکردنى ھەلاواردن لەدژى ژنانى لادى بەو مەبەستەى دلنیاين کە لەسەر بناغەى یەكسانی نیوان پیاوان و ژنان، بەشداری دەکەن و کەلک لە گەشەکردنى لادیکان وەرەگرن بەتايبەت دەبى دلنیاين لەوہى کە ئەم ژنانە مافی ئەوہیان ھەبە کە:

ئا - بەشداری بکەن لەدارشتن و جیبەجیکردنى گەلالەى ئاوەدانکردنەوہ لە ھەموو ئاستیکدا،

ب - دەستیان رابگات بەدامودەزگاكانى سەرپەرشتى تەندروستى بە تىروتهسەلى و لەوانە زانیارى، راولیژگارى و خزمەتگوزارى لە پلاندارشتنى مندالبووندا،

پ - راستەوخۆ کەلکۆرەبگرن لە بەرنامەکانى دابینکردنى کۆمەلایەتى،

ت - بەدەستھیتانى ھەموو چەشنە فیژکارى و پەرورەدە، رەسمى یان ناپرەسمى و لەوانە ئەوہەشەى پەيوەستە بەفیژکردنى خویندن و نووسین و ھەرودھا سوود وەرگرتن لە ھەموو خزمەتگوزاریەکانى کۆمەلگا و ھەلسوورپانى راولیژکارانە بەمەبەستى زیادکردنى شایستەى تەکنیکی خویان،

ج - ریکخستنى دەستەو تاقمى خویارمەتیدەر و کۆرە ھەرودەزىەکان بەمەبەستى دەستراگەیشتنى یەكسان بەسەرچاوە ئابووریەکان لەرپىگای دامەزران لەسەر کار، یان خۆدامەزراندنەوہ،

چ - بەشداریکردن لە ھەموو چالاکیەکانى کۆمەلگادا،

ح - سوود وەرگرتن لە وام و متمانەى دارایی کشتوکالى، ئاسانکاریەکانى

بازارپەیداکردن، تەکنۆلۆژى لەبارو ھەرودھا رەفتارى یەكسان، چاکسازی زەویوزار و دابەشکردنى زەوى کشتوکال و ھەرودھا لە گەلالەکانى کێلاندنى سەرلەنوویى زەوى،

خ - بەھرمەندبوونی تىروتهسەل لە مەرجهکانى ژيان، بەتايبەت ئەوہندەى پەيوەستە بە خانووبەرە، پاکووخاویتى، ئاوو کارەبا، ھاتوچوو و پەيوەندیەکان،

بەشى چوارەم

برگەى 15

1- دەولەتانی ئەندام دەبى ژنان لەبەرامبەر ياسادا يەكسان لەگەل پياوان دابنن،
 2- دەولەتانی ئەندام دەبى لەبابەتە مەدەنیەکاندا ھاوتا لەگەل پياوان تواناكارىه
 ياساییەکان بۆژنان دابننكەن و ھەمان ھەلومەرجیان بۆ بخولقینن بۆ ئەوھى بتوانن
 كەلك لەو تواناكارىانە وەر بگرن. بەتایبەت دەبى مافی يەكسان بەژنان بدریت بۆ
 بەستنى ریکەوتننامە و بۆ بەرپۆھبردنى مالى و سامان و ھەروەھا دەبى لەگەل ژنان لە
 ھەموو قۆناخەکان و کاروبارى دادگاكان و مەحکەمەکاندا بە شپۆھىەكى يەكسان
 رەفتار بکړیت،

3- دەولەتانی ئەندام دەیسەلمینن كە ھەموو ریکەوتننامەکان و ھەر بەلگەنامەىەكى
 دیکەى تايبەت بە تاكەكەس لەھەر چەشنیک كە لایەنى ياساییان ھەيەو بۆ
 سنووردارکردنى تواناییە ياساییەکانى ژنان ئاراستەكراون، دەبى بەتەواوى
 ھەلبۆھشیندريئەو،

4- دەولەتانی ئەندام دەبى مافی يەكسان بدن بە پياوان و ژنان لەو بوارە ياساییانەدا كە
 دەگەرپیتەو ھەر ھاوچووى كەسەكان و ئازادى ھەلبژاردنى خانوو و شوینی ژيان،

برگەى 16

1- دەولەتانی ئەندام دەبى ھەموو ھەنگاویكى پيويست ھەلگرن بۆ بنبرکردنى ھەلاوردن
 لەدژى ژنان لەھەموو بابەتیکدا كە پەيوەندى بە ھاوسەرىتی و بنەمالەو ھەيە، بەتایبەت
 دەبى لەسەر بناغەى يەكسانی نیوان پياوان و ژنان دلنیا بکړین لە:
 ئا . مافی وەكیەك بۆ پیکەوھننى ئازادانەى ژيانى ھاوسەرىتی،
 ب . مافی وەكیەك بۆ ھەلبژاردنى ھاوسەر و مافی ئەوھى تەنیا لەسەر خواستى
 ئازادانەو تەواوى خویان بچنەناو ژيانى ھاوسەرىتیەو،
 پ . مافی وەكیەك لەكاتى ژيانى ھاوسەرىتی و ھەروەھا لەكاتى
 ھەلبۆھشانندنەویدا،

ت . مافی وەكیەك بۆ دایكوباوك بەبى رەچاوكردنى ئاستى پەيوەندى
 ھاوسەرىتی لەو بابەتانەدا كە دەگەرپیتەو ھەر مندالەكانیان، لەھەموو كاتیکدا دەبى
 بەرژوھەندى مندالان لەسەرھەوى ھەموو شتیكەوھبیٹ.

ج . مافی وەكیەك بۆ بریاردانى ئازادانەو بەرپرسانە لەسەر ژمارەى مندال و ماوھى
 نیوان لەدایكبوونیان و دەستراگەيشتن بە زانیارى، پەروەردەو ئامرازى پيويست بۆ
 ئەوھى بتوانن ئەم مافانەى خویان جیبەجیبەكەن،

چ . مافی وەكیەك سەبارەت بە بەخپۆكردن، سەرپەرشتیکردن و چاوەدیری
 مندالان و مندالی بەخۆوھگیرا و یان شتى دیکەى لەم چەشنە ئەگەر بیئوو ئەم چەمکانە

هه‌بیټ و یاسای ولات بیانگریټه‌وه، له‌هم‌موو کاتیکدا ده‌بی به‌رژه‌وه‌ندی منډالان له‌سه‌ره‌وه‌ی هم‌موو شتیکه‌وه‌بیټ.

ح - مافی تاکه‌که‌سی وه‌کیه‌ک بؤ ژن و می‌ردو له‌وانه مافی هه‌لبژاردنی ناوی بنه‌ماله، کارو پیشه،

خ - مافی یه‌کسان بؤ هه‌ردووک هاوسه‌ر سه‌بارت به‌خواه‌نداریټی، وه‌ده‌سته‌پینان، به‌رپوه‌بردن، راپه‌راندن، له‌به‌رده‌ستدابوون و که‌لکوه‌رگرتن له‌ملک‌وسامان چ به‌خوړایی بیټ و یان پارهی تیټیټ،

2- ده‌ستنی‌شان‌کردن و ماره‌کردنی منډال نابی هیچ چه‌شنه کاریگریتی یاسایی هه‌بی و هم‌موو کاریکی پیویست و له‌وانه هه‌نگاوی یاسایی ده‌بی بؤ‌دیاریکردنی لانی که‌می ته‌م‌نی هاوسه‌ریټی و ئه‌وه‌ی که‌ هاوسه‌ریټی ده‌بی له‌تومارگه‌یه‌کی ره‌سمیدا تومارگریټ، هه‌لبگریټ،

به‌شی پینجه‌م

برگه‌ی 17

1- به‌مه‌به‌ستی تاوتویکردنی ره‌وتی جیبه‌جیکردن و چوونه‌پیشی ئه‌م په‌پیماننامه‌یه ده‌بی کومیته‌ی بنبرکردنی هه‌لاواردن دژبه‌ژنان (که له‌مه‌ودوا به‌کومیته ناوده‌بریټ) پیکبیټ. کومیته له‌کاتی وه‌گه‌رکه‌وتنی ئه‌م په‌پیماننامه‌یه‌دا بریتی ده‌بیټ له 18 شاره‌زاو پاش په‌سه‌ندکران و یان په‌یوه‌ست‌بوونی ولاتی سی‌وپینجه‌م، ده‌بته 23 شاره‌زا که له‌باری ره‌فتاره‌وه خو‌شناون و خاوه‌نی لی‌هاتوویی زورن له‌بواره‌کانی ئه‌م په‌پیماننامه‌یه‌دا. شاره‌زاکان له‌لایه‌ن ده‌وله‌تانی ئه‌ندامه‌وه له‌نیو خه‌لکی ولاتا هه‌لده‌بژیردرین و به‌پیی توانایی تاکه‌که‌سی خو‌یان خزمه‌ت‌ده‌کن. له‌م هه‌لبژاردنه‌دا ئه‌وه ره‌چاوده‌گریټ که له‌باری جوگرافیه‌وه دادوهرانه دابه‌شکراپیټ و له‌باری شیوه‌جیاوازه‌کانی شارستانیته‌ت و هه‌روه‌ها سیسته‌مه یاسایه سه‌ره‌کیه‌کانه‌وه نوینه‌رایه‌تی بکریټ،

2- ئه‌ندامانی کومیته به‌شیوه‌ی ده‌نگدانی نه‌پنی له‌لیستی ئه‌و که‌سانه‌ی که له‌لایه‌ن ده‌وله‌تانی ئه‌ندامه‌وه ده‌ستنی‌شان‌کراون، هه‌لده‌بژیردرین،

3- یه‌که‌مین هه‌لبژاردن شه‌ش‌مانگ پاش وه‌گه‌رکه‌وتنی ئه‌م په‌پیماننامه‌یه ریکده‌خریټ. لانی‌که‌م سی‌مانگ پیش رۆژی هه‌ر هه‌لبژاردنیک سکرتری گشتی نه‌ته‌وه‌یه‌کگرتووه‌کان نامه‌یه‌ک ئاراسته‌ی ولاتانی به‌شدارده‌کات و داویان لی‌ده‌کات له‌ماوه‌ی دوو مانگدا پالیوراوانی خو‌یان بناسین،

4- هه‌لبژاردنی ئه‌ندامانی کومیته له‌یه‌که‌مین کوبونه‌وه‌ی ده‌وله‌تانی ئه‌ندامدا به‌بانگه‌پشتنی سکرتری گشتی له‌ناوه‌ندی نه‌ته‌وه یه‌کگرتووه‌کاندا به‌رپوه‌ده‌چیټ. له‌و کوبونه‌وه‌دا که له‌لانی‌که‌م ده‌بی دوو له‌سینی ئه‌ندامان به‌شدارییان تیداگردبیټ، ئه‌وکه‌سانه له‌ناو پالیوراواندا هه‌لده‌بژیردرین که زورترین ده‌نگیان هی‌ناییټ و هه‌ره‌ها زوربه‌ی ره‌های نوینه‌رانی ده‌وله‌تانی ئه‌ندام له‌کوبونه‌وه‌که‌دا ده‌نگیان پی‌بده‌ن،

- 5- ئەندامانى كۆمیتە بۆماوەى چوارسال ھەلدەبژێردرین، بەلام خولى ھەلبژاردنى نۆ ئەندامى ھەلبژێردراو لە یەكەمین ھەلبژاردندا لە كۆتایى دووسالدا تەواودەبیت. دەستبەجى دوابەدواى یەكەمین ھەلبژاردن ناوەكانى ئەم نۆئەندامە لەلایەن سەرۆكى كۆمیتەو بەشیوەى پشكھاویشتن دەستنیشان دەكرین.
- 6- ھەلبژاردنى پینچ ئەندامى دیکەى كۆمیتە بەپى بریارەكانى خالەكانى 2 و 3 و 4 ئەم برگەيەو بەدواى پەسەندكران و یان پەيوەستبوونى ولاتى سى وپینجەمدا بەرپۆدەدەچیت. خولى ھەلبژاردنى دووكەس لەو ئەندامانەى لەم كۆبوونەویدا ھەلبژێردراون پاش دووسال كۆتایى پیدیت. ناوەكانى ئەم دوو ئەندامە لەلایەن سەرۆكى كۆمیتەو بە شیوەى پشكھاویشتن دەستنیشان دەكرین.
- 7- بۆ پرکردنەوێ ئەوشوینانەى كەخالى دەبنەو، ئەو دەولەتى ئەندامەى كە شارەزاکەى ئیتر وەكوو ئەندامى كۆمیتە ھەلسوورانى نامینیت، شارەزایەكى دیکە لەخەلكى ولاتەكەى دیاریدەكات كە دەبى لەلایەن كۆمیتەو پەسند بكریت،
- 8- ئەندامانى كۆمیتە بەرەزامەندى كۆرى گشتى (نەتەوە یەكگرتووەكان) لە سەرچاوەى دارایی نەتەوە یەكگرتووەكان و بەپى ئەو ھەلومەرجانەى كە كۆر دیاریدەكات و ھەروەھا بەرچاوكردنى گرینگی بەرپرسیارەتیەكانى كۆمیتە، برى تاییەتیان بۆ تەرخان دەكریت،
- 9- سكرتیری گشتى نەتەوە یەكگرتووەكان، كارمەندو ئاسانكارى پیویست بۆ بەرپۆدەچوونى كارای ئەركەكانى كۆمیتە بەپى ئەم پەیماننامە یە ئامادەدەكات،

برگەى 18

- 1- دەولەتانى ئەندام ئەو وەئەستوى خۆدەگرن كە بەمەبەستى بەراوردكردنى كۆمیتە، راپۆرتى ھەنگاوەكانى یاسایی، دادوهرى، بەرپۆدەبەرایەتى و ھیتەر كە بۆوگەرخستنى بریارەكانى ئەم پەیماننامە یە پەسندكران و ھەروەھا پشكەوتنەكان لەو بواراندا، پشكەشى سكرتیری گشتى بكەن:
- ئا - لەماوەى سالیكدا دواى برەوپەیداكردنى بۆ دەولەتى دیاریكراو،
- ب - دواى ئەو لەنى كەم ھەرچوارسال جارێكو یان ھەركات كۆمیتە داواى بكات،
- 2- راپۆرتەكان لەوانە یە ئەو ھۆكار و گيروگرفتانه دەستنیشان بكەن كە لەسەر چۆنیەتى جیەجى بوونى بەلئینیەكانى ئەم پەیماننامە یە کاریگەر دەبن،

برگەى 19

- 1- كۆمیتە بۆخۆى پیپۆهوى ناوخۆ بۆ راپەراندنى كارەكانى پەسند دەكات،
- 2- كۆمیتە بەرپرسیانى خۆى بۆ ماوەى دووسال ھەلدەبژێردریت،

برگەى 20

- 1- كۆمیتە بەشیوەى ئاسایی ھەموو سالیك بۆماوەى كەمتر لە دووھەفتە كۆدەبیتەو بە مەبەستى بەراوردكردنى ئەو راپۆرتانەى كە بەپى برگەى 18 ی ئەم پەیماننامە یە

پیشکەشکراون.

2- کۆبوونەووەکانى ئەم کۆمیتەى بەشیوەى ئاسایى لەناوەندى نەتەوہ یە کگرتووەکانو یان لە ھەر شویتىكى لەبارى تر کە لەلایەن کۆمیتەوہ بریاری لەسەر دراوہ، بەرپۆدەدەچن،

برگەى 21

1- کۆمیتە لەرپگای ئەنجومەنى ئابوورى و کۆمەلایەتیەوہ ھەموو سالیک لەسەر چالاکیەکانى خۆى راپۆرتىک پیشکەش بەکۆرى گشتى نەتەوہ یە کگرتووەکان دەکات کەرەنگە پیشنیارو راسپیریە گشتیەکانى لەسەر بناغەى تاقیکردنەوہى راپۆرتەکانو ئەو زانیاریانەى لەدەولەتانى ئەندامەوہ بەدەستیان گەشتووە بخاتە بەردەمیان. ئەم پیشنیارو راسپیریە گشتیانە لەگەڵ ھەر لیکدانەوہیەکی دەولەتانى ئەندام، ئەگەر ھەیان بى، لە راپۆرتەکەى کۆمیتەدا ئەگونجیندریت.

2- سکرترى گشتى نەتەوہ یە کگرتووەکان راپۆرتەکانى کۆمیتە بۆ ئاگادارى ئەگەى نیتە دەستى کۆمىسیۆنى پایەى ژنان.

برگەى 22

دامەزراوہ پەسپۆریەکان ئەومافەیان دەبیت کە بەھۆى نویتەرانیانەوہ لە تاوتویکردنى بەرپۆدەچوونى بریارەکانى ئەم پەیماننامە کە دەکەویتە قەلەمرەوى چالاکی ئەوانەوہ بەشداریبکەن. کۆمیتە لەوانەى بانگهێشتنى ئەم دامەزراوہ پەسپۆریانە بکات کە راپۆرتى خۆیان سەبارەت بە جیبەجیکردنى پەیماننامە لەو بوارانەدا کە دەکەویتە قەلەمرەوى چالاکی ئەوانەوہ پیشکەش بکەن.

بەشى شەشە

برگەى 23

ھیچ شتىكى ئەم پەیماننامەى کاردانەوہى نابیت لەسەر ھەرچەشنە بریاریک کە بەشیوەیەکی بەرچاو یە کسانى نیوان ژنانو پیاوان بەرەو پیش دەباتو لەوانەى لەم خالانەى خواریو دەدا خۆیان بنوینن:

ئا – لەدانانى یاسای ولاتىكى ئەندامدا، یان

ب – لە ھەر پەیماننامە، بەلیننامەو یان ریککەوتننامەىەکی نیونەتەوہیى دیکەدا کە لەو ولاتانە بەرپۆدەدەچن.

برگەى 24

ولاتانى ئەندام ھەلگرتنى ھەموو ھەنگاوى پىویست لە ئاستى نەتەوہییدا و ئەستۆدەگرن بەئامانجى گەشتن بەجیبەجیبوونى تەواوہتى ئەومافانەى لەم پەیماننامەىدا بەرسمى ناسراون.

برگه یی 25

- 1- ئه م په پیماننامه بؤ مؤرکردن له لایه ن هه موو ولاتانه وه کراوه ئه بی.
- 2- سکرتری گشتی نه ته وه یه کگرتو وه کان وه کوو به ئامانه ته لگری ئه م په پیماننامه یه دیاریده کریت،
- 3- ئه م په پیماننامه یه ده بی به شیوه یه کی یاسایی په سندبکریت. به لگه نامه کانی له مه ر په سندکردنی یاسایی له لای سکرتری گشتی نه ته وه یه کگرتو وه مان هه لده گیرین.
- 4- ئه م په پیماننامه یه ده بی بؤ په یوه ست بوونی هه موو ولاتان ئاوه لابییت. په یوه ست بوون ئه وکاته به ئه نجامده گات که به لگه نامه یه کی په یوه ست بوون له لای سکرتری گشتی نه ته وه یه کگرتو وه کان دابنریت.

برگه یی 26

- 1- هرکام له ده وله تانی ئه ندام بؤیان هه یه هرکاتیک بیان هویت داوای پیداچوونه وه ی ئه م په پیماننامه یه بکنو بؤئه م مه به سته ش ده بییت به نووسین داواکه پیشکه شی سکرتری گشتی نه ته وه یه کگرتو وه کان بکن.
- 2- کوپی گشتی نه ته وه یه کگرتو وه کان ئه گه ر به پیویست بزانییت، بریار له سه ر ئه و هه نگاوانه ددات که به گویره ی وه ها داواکاریه ک ده بی هه لگیریین.

برگه یی 27

- 1- ئه م په پیماننامه له 30 یه مین رؤژی دوا ی ئه وه ی که بیسته مین به لگه نامه ی په یوه ست بوون یان په سندکردنی یاسایی له لای سکرتری گشتی نه ته وه یه کگرتو وه کان دانرا، بره و په ییاده کات.
- 2- بؤهر ده وله تیک که ئه م په پیماننامه یه په سندبکات یان پنی په یوه ست بییت، پاش دانانی بیسته مین به لگه نامه ی په سندکردن یان په یوه ست بوون، په پیماننامه که له 30 یه مین رؤژی پاش دانانی به لگه نامه که ی خو ی له سه ر په یوه ست بوون یان په سندکردن، بره و په ییاده کات.

برگه یی 28

- 1- سکرتری گشتی نه ته وه یه کگرتو وه کان ده قی پاریزنامه ی هر ده وله تیک که له کاتی په یوه ست بوون یان په سندکردن دا یانناوه، ودرده گرییتو به ناو هه موو ده وله تاندا بلاوی ده کاته وه.
- 2- پاریزنامه یه ک که له گه ل ئامانچو مه به سته ی ئه م په پیماننامه یه ناکوک بییت، وهرناگرییت،
- 3- پاریزنامه کان بؤیان هه یه هرده م به نووسینی نامه بؤ سکرتری گشتی نه ته وه یه کگرتو وه کان هر به م مه به سته وهر بگیریته وه که ئه ویش دواتر هه موو ده وله تان ئاگادار ده کاته وه. نامه یه کی وا هرله و رؤژده ا که ودرده گرییت، بره وی هه یه.

برگەى 29

1- ھەرچەشنە ناکۆکییەك لەنیوان دوو یان چەند دەولەتى ئەندامدا سەبارەت بەلیكدانەو ھە یان بەرپۆھبردنى ئەم پەیماننامە، ئەگەر لەناوخۆیاندا نەكریت لەرپگای گفتوگۆھ جیبەجیبى بكن، لەسەر داواى یەكێك لەلایەنەكان دەدریت بەدادوھرى. ئەگەر لەماوھى شەش مانگ پاش پێشكەشكردنى داواى دادوھرى لایەنەكان نەتوانن لەسەر رپكخستنى دادوھرىەكە رپكبەون، ھەركام لەو لایەنە بۆیان ھەيە كێشەكە ببەنە لای دیوانى دادوھرى نیونەتەوھى بەداخووزیەك كە لەگەل پەپرەوى ناوخۆى ئەو دیوانەدا بگونجیت،

2- ھەردەولەتیکى ئەندام بۆى ھەيە لەكاتى مۆركردن یان پەسندكردنى ئەم پەیماننامەيەداو یان پەيوەستبوونى رابگەيەنیت كە نیازی نیه خۆى پابەند بكات بە بەندى یەكەمى ئەم برگەوھ. دەولەتانی دیکەى ئەندام بۆیان ھەيە لەپەيوەندى لەگەل دەولەتیکدا كە خۆى بەم چەشنە پاراستوھ، پابەند نەبن بەبەندى یەكەمى ئەم برگەيەوھ.

3- ھەردەولەتیکى ئەندام كە خۆى لەبەندى 2ى ئەم برگەيە پاراستوھ، بۆى ھەيە ھەركاتیک بیھەویت بەنووسین بۆ سكرتیری گشتى نەتەوھ یەكگرتوھەكان ئەم پابەند نەبوونەى خۆى وەربریتەوھ.

برگەى 30

ئەم پەیماننامەيە، كە دەقى وەرگیرانى عەرەبى، چینی، ئینگلیزی، فەرانسە، روسى و سپانیاییەكەشى ھەر بەو ئەندازەيە جیگای متمانەن، لەلای سكرتیری گشتى نەتەوھ یەكگرتوھەكان ھەلدەگیریت،

(پەسندكراوى 107ەمین كۆبوونەوھى كۆرى گشتى نەتەوھ یەكگرتوھەكان 1979/12/28)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

وەرگیر: ئەحمەد ئەسكەندەرى
ستۆكھۆلم پاییزی 2002